

ROALD DAHL 100

Sto

let! 13. septembra

2016 je minilo 100 let, odkar se je rodil pisatelj Roald Dahl. Ne verjamem, da se med vami najde junak, ki ne pozna vsaj ene od njegovih knjig — z neizmerno domišljijo, humorjem in poznavanjem otroške duše se je Roald Dahl vtisnil v zavest številnih generacij. Potopimo se v razburljivi svet pokuševalca čokolade, pilota, vohuna, izumitelja medicinskih pripomočkov in za mnoge najboljšega pisatelja na svetu!

Vesela
SOLA

2 Norveške v Veliko Britanijo

razred
7-9

Priseljenci

Roald Dahl se je rodil 13. septembra 1916 v kraju Llandaff v Južnem Walesu. Njegova oče in mama sta se v Veliko Britanijo preselila z Norveške. Oče Harald je bil lastnik zelo uspešnega podjetja za oskrbovanje ladij v Cardiffu. Roald je s tremi sestrami, eno polsestro in polbratom živel lagodno življenje, ni jim kaj dosti manjkalo. Ko pa je bil star tri leta, je najprej umrla njegova najstarejša sestra in kmalu za njo še oče.

Plošča v spomin Roaldu Dahlu v Llandaffu

Ali veš?

- ... **Cardiff** je glavno mesto Walesa. Tam je bilo v začetku 20. stoletja največje britansko pristanišče za izvoz premoga.
- ... **Wales** je del Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske. Ta obsega še dežele Anglijo, Škotsko in Severno Irsko.

Osovržena šola

Po očetovi smrti je Roaldova mama sama skrbela za družino. Roalda je pri devetih letih vpisala na šolo v Angliji, saj naj bi bile angleške šole po očetovem mnenju najboljše na svetu. Na Roaldovi osnovni šoli St Peter's v grofiji Somerset je bilo okoli sedemdeset fantov, starih od osem do trinajst let. Na šoli ni bilo nobenih deklet. Živel je v internatu daleč stran od doma. Ni maral ne šole ne internata, saj so grobi in nepravilni učitelji fante ves čas trpinčili. Še huje mu je bilo v srednji šoli v Reptonu.

Učitelji so lahko tudi dobri.

razred

7-9

Ali veš?

- ... V Veliki Britaniji je danes **šola obvezna** za otroke od petega do šestnajstega leta. Otroci v osnovno šolo hodijo od petega do enajstega leta, v srednjo šolo pa od enajstega do šestnajstega leta starosti.
- ... **Uspeh učenca** se pri posameznem predmetu ne ocenjuje s številkami, temveč s črkami – A je najvišja ocena in E najnižja.

- ... V Veliki Britaniji danes delujejo **javne šole**, ki so brezplačne za vse učence, in **zasebne šole**, ki so plačljive. Javne šole so obstajale tudi v času Roalda Dahla, čeprav je on obiskoval tako, za katero je bilo treba plačati šolnino. Šolanje je bilo takrat obvezno med šestim in štirinajstim letom.
- ... Tudi danes starši v Veliki Britaniji otroke pogosto pošiljajo v šole daleč stran od doma. Šolsko

- leto učenci preživijo v internatu. Takih šol je po vsem kraljestvu okoli 500. Nekatere od teh šol obiskujejo ali samo fantje ali samo dekleta. Mnoge od njih pa sprejemajo oboje.
- ... **Internat** je ustanova, kjer učenci živijo, se učijo, spijo, jejo, je kot nekakšen začasen dom.

Od uniform do poštnih znamk

Šolske uniforme

Si predstavljaš, da bi moral v šolo v uniformi? Za marsikoga bi bilo to olajšanje (ena skrb manj: jutranja izbira je jasna), za druge pa nočna mora. Roald Dahl je na osnovni šoli nosil takšno uniformo: črne čevlje, sive nogavice z modrim robom, sive kratke hlače in srajco, rdečo kravato, siv jopič z modrim šolskim grbom na prsnem žepu in sivo čepico z

enakim grbom tik nad ščitnikom. Ta uniforma se zdi še kar udobna. V srednji šoli je bilo mnogo huje. Predstavljaš si, da bi moral zjutraj pred poukom vsak dan obleči progaste hlače na črto, telovnik, frak, srajco s poškrabljenim ovratnikom s posebnim kovinskim gumbom, obuti zelo sijoče črne usnjene čevlje in se pokriti s slamnikom. Uf!

Otroci v šolskih uniformah

Sprva za revne, potem za bogate

Anglija je bila prva, ki je za učence uvedla obvezne uniforme. V 16. stoletju so jih nosili najrevnejši otroci in otroci iz sirotišnic, da bi se razlikovali od svojih bogatih vrstnikov. Šele v 19. stoletju so uniforme uvedli v elitne zasebne šole. Po vzoru Anglije so jih prevzele še

mnoge druge države – predvsem kot znak pripadanja višjemu družbenemu sloju. V 20. stoletju so postale obvezne tudi v javnih šolah in tako je ostalo vse do danes. **Včasih so uniforme poudarjale družbene razlike, zdaj naj bi jih skrile.**

Pobegi

V internatu je imel Roald zelo malo prijateljev, v prostem času se je sam potepal po naravi v okolici, lovil ribe in opazoval ptice. V tistem času si je našel tudi svoj hobi: **fotografiranje**. Dolge ure je preživel v temnici in razvijal fotografije, s tem delom pa si je končno pridobil tudi naklonjenost učiteljev.

razred
7-9

Ali veš?

... **Temnica** je popolnoma zatemnjen prostor, namenjen razvijanju črno-belih fotografij. Zdaj jo uporabljajo le redki zanesenjaki, saj razvijanje fotografij poteka digitalno. V času, ko je Roald hodil v šolo, barvnih fotografij še ni bilo, postopek razvijanja fotografij pa je zahteval posebno opre-

mo in obvladovanje posebnih veščin.

Nazaj v prihodnost: pisma in paketi

Ko je bil Roald Dahl v šoli in internatu daleč stran od doma, ga je mučilo strašno domotožje. Redno je pisal izčrpna in slikovita pisma, v katerih sta se že zrcalila njegova domišljija in talent za pisanje. Končeval jih je Z ljubeznijo, Poba. Čeprav je bil nesrečen, mame z neprijetnimi rečmi ni obremenjeval. V internat so od doma skoraj vsak teden prihajali paketi s priboljški in potrebščinami.

S pismi jo je skušal zabavati, pisal pa ji je tudi potem, ko je šolo pustil že daleč za sabo. Mama je vso njegovo pošto skrbno spravljala. Pisatelj jo je v roke dobil po njeni smrti, ko je bil star 41 let. V kupčku, skrbno povezanem z zelenim trakom, je bilo več kot 600 pisem. Brez pošte bi bilo Roaldu na smrt dolgčas, če pa bi živel danes ... bi verjetno pošiljal elektronska sporočila, paketov pa bi bil še vedno vesel.

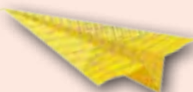
Angleške poštné znamke z motivi iz knjig Roalda Dahla

Čokolada nad oblaki

Norveška

Roald je vsake počitnice z bratom in sestrami preživel na Norveškem. Že zelo zgodaj so otroci sami z majhnim čolničkom pluli po okoliških zali-

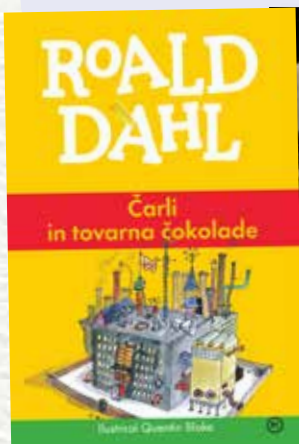
vih (fjordih) in raziskovali otočke blizu kraja, kjer so bivali.

Čokolada

Roald Dahl je bil velik sladkosned! Najraje od vseh slaščic pa je imel čokolado. Vsepovsod, kjer se je zadrževal, je bila tudi škatla s čokoladkami, da si je lahko z njimi kadarkoli postregel. Junaki njegovih knjig se zelo radi sladkajo, **čokoladi pa je posvetil kar dve svoji knjigi.**

Njegova šola v Reptonu je bila blizu tovarne Chadbury. Vsake toliko so iz nje poslali pakete s tablicami čokolade in Roald je s sošolci poznavalsko ocenjeval njihovo stopnjo slastnosti. Informacije o tem, kakšna se jim je zdela čokolada, so dijaki zapisali in romale so nazaj v tovarno.

Mmm, čokolada!

Zadosti šole! Novim pustolovščinam naprofi!

Po končani srednji šoli se je Roald odločil, da ima dosti šole. Želel se je osamosvojiti, vleklo ga je v pustolovščine in se je zato zaposlil v podjetju, ki

se je ukvarjalo z nafto, ter se leta 1938 preselil v Afriko, v današnjo Tanzanijo. Užival je v samostojnosti in življenju, polnem zabave in lumparij. A to ni trajalo prav dolgo. Druga svetovna vojna je bila pred vrati in pridružil se je angleškim letalskim enotam (RAF). Po zelo kratkem usposabljanju je na prvi dan službe jeseni leta 1940 strmoglavil z letalom v puščavi. Utrpel je hude poškodbe in sam se je pogosto šalil, da je mogočen udarec v glavo spremenil njegovo osebnost – menda je prav zaradi tega postal pisatelj.

Letalo, s kakršnim je strmoglavil Dahl

razred

7-9

Ali veš?

- ... **Norveška** (uradno se ji reče Kraljevina Norveška) je država na severu Evrope, na zahodnem delu Skandinavskega polotoka. Meji na Švedsko, Finsko in Rusijo. Leži ob Severnem Atlantskem oceanu. Glavno mesto Norveške je Oslo. Na Norveškem živi več kot pet milijonov prebivalcev.
- ... Norveška obala je zelo razgibana. Sestavljena je iz potopljenih ledeniških dolin, ki jim rečemo fjordi. **Fjord** je dolg in ozek morski zaliv, obdan s strmimi in visokimi pobočji. Takšni zalivi so lahko dolgi več sto kilometrov in močno razvejeni. Najdaljši norveški fjord je Sognefjord.

Sognefjord na Norveškem

Pilof, vohun

Ko je Roald okreval, je začel sodelovati pri vojaških operacijah v Grčiji in Palestini. Ampak kmalu so ga premestili v Washington v ZDA, kjer je delal kot asistent letalskega atašeja na britanski ambasadi – ataše je strokovnjak za določeno področje. Navdušen je bil nad ameriškim razkošjem, udobnostjo in obiljem – **iz pilota se je prelevil v priljubljenega, šarmantnega diplomata in vohuna.** Začel je objavljati tudi svoje prve kratke zgodbe o izkušnjah v letenju. Pisanje ga je vedno bolj privlačilo in vedno raje se je izogibal zabavam, da bi lahko v miru pisal.

Če imaš lepe misli ... boš zmeraj čudovit

Zgodba o gremlinih

Ena prvih zgodb, ki jih je Roald Dahl napisal, je bila zgodba o gremlinih, bila je objavljena v nekem dnevnem

časopisu. Pripoveduje o škrtih, ki nagajajo pilotom in povzročajo okvare letal. Zgodba je tako **navdušila**

slavnega filmarja Walta Disneyja, da je po njej hotel posneti film. Žal se ti načrti niso uresničili.

Pisatelj!

Kmalu po koncu vojne je v Ameriki izšla prva zbirka Roaldovih kratkih zgodb za odrasle. Za kratek čas se je preselil nazaj v Anglijo, da bi bil

bliže mami in bi lažje pisal, a njegovega dela v Angliji niso cenili, zato se je vrnil v ZDA. Tam mu je šlo zelo dobro in spoznal je svojo bodočo ženo: lepo, uspešno in cenjeno **igralko Patricio Neal**. Poročila sta se in kupil je hiško na angleškem podeželju v kraju Great Missenden. Skupaj sta imela **pet otrok**. Ker je Patricia v Ameriki snemala filme in televizijske oddaje, se je družina veliko selila – ves čas so bili na poti med Ameriko in Anglijo.

Voz na vrtu Dahlove hiše

Patricia Neal in Roald Dahl

Izumitelj!

Leta 1960 je družino zadela prva velika nesreča – v New Yorku je taksi zbil voziček, v katerem je bil komaj štiri mesece star sin Theo. Utrpel je hude poškodbe, v njegovih možganih se je začela nabirati voda. Temu pravimo vodenoglavost. Da bi mu Dahl lahko pomagal, **je postal tudi izumitelj!** S kolegom je sodeloval pri zasnovi naprave, s katero

je bilo mogoče učinkoviteje izsesati tekočino iz možganov. Družina je po sinovi nesreči večino časa preživela v Angliji. Leta 1962 je umrla najstarejša hčerka, sedemletna Olivia. Zbolela je za ošpicami. Ta smrt je Roalda Dahla močno zaznamovala. Doniral je za zdravstvene raziskave in ozaveščal javnost glede nujnosti cepljenja.

Dobrodelnost

Leta 1983 se je Roald Dahl ločil od Patricie Neal in se poročil s Felicity (Liccy) Crosland ter z njo preživel ostanek življenja. Njegovi otroci in Liccy vodijo dobrodelno fundacijo The Roald Dahl Charitable Trust. Upravitelji verjamejo v dobra dela, zato **deset odstotkov vsega dohodka od del Roalda Dahla namenjajo dobrodelnim dejavnostim.**

Del dohodka od Dahlovih del gre za dobrodelne dejavnosti.

razred

7-9

Ali veš?

... **Vodeno-glavost** pomeni

čezmerno nabiranje tekočine v lobanjski votlini. Naprava, ki je v pomoč pri izsesavanju tekočine iz možganov, se imenuje ventil Wade-Dahl-Till – ime je dobila po svojih avtorjih. V času, ko je bila naprava pripravljena za uporabo, si je Theo že opomogel, pozneje pa so izum uporabili pri več kot 3000 operacijah.

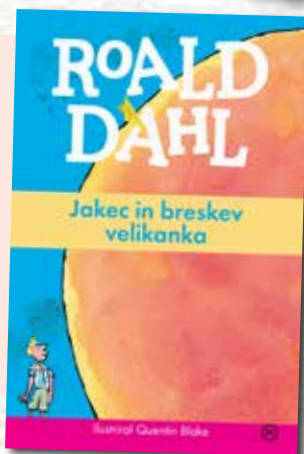
... **Ošpice** so zelo nalezljiva otroška bolezen, ki jo povzroča virus. Ta se prenaša kapljično, z okuženimi izločki ust in nosu. V preteklosti, še posebej konec 19. in v začetku 20. stoletja, je zaradi ošpic umrlo veliko otrok, zato je v mnogih državah (tudi pri nas) cepljenje otrok proti ošpicam obvezno.

Hojladrija, luštno je!

Ljubljenec otrok

Po izidu prve knjige za otroke *Jakec in breskev velikanka* leta 1961 je Roald Dahl vedno več svojega dela namenjal otrokom, s knjigo *Čarli in tovarna čokolade*, ki je izšla leta 1964, pa si je kmalu pridobil sloves enega najbolj priljubljenih avtorjev za otroke. Vsaka nova knjiga je bila deležna velike pozornosti, njegove zgodbe so naklonjeno sprejeli majhni in veliki bralci po vsem svetu. Do danes ostaja eden najbolj priljubljenih avtorjev za otroke.

Siroče

V knjigah Roalda Dahla glavni junaki dostikrat ostanejo brez staršev. Jakcu iz knjige *Jakec in breskev velikanka* starše požre ogromen jezen nosorog, dečku iz knjige *Čarovnice* starši umrejo v prometni nesreči, mala Zofka iz knjige

VDV pa je sirota. Čeprav se zaradi tega lahko znajdejo v tiski, se zanje **na koncu vse dobro konča**.

Ufff, čarovnice!

razred
7-9

Ali veš?

- ... V knjigi VDV velikan v otroške sobe puha sanje trpomučnice in čaroblinščice. V stari Grčiji je bilo bogu sanj ime **Morfej**. Morfej je živel v jami, tako kot VDV, in se je lahko pojavljal v sanjah različnih ljudi v različnih preoblikah. Njegovo ime izvira iz starogrške besede morphe, ki pomeni oblika.

Morfej, grški bog sanj

Ali veš?

- ... Vse knjige za otroke Roalda Dahla so nastale v **majhni zidani koči rumene barve**, ki jo je imel na domačem vrtu. Vanjo si je spravil predmete, ki so mu bili ljubi. V njej je imel **poseben stol**, prirejen tako, da je lahko v njem udobno sedel s svojo poškodovano hrbtenico (poškodba je bila posledica letalske nesreče). Čez naslonjalo za roke je bila pritrjena deska, na katero je lahko položil papir in pisal.
- ... O resničnih življenjskih izkušnjah Roalda Dahla in kako so te našle pot v njegove zgodbe, lahko več izveš v muzeju Roald Dahl Museum and Story Centre v Great Missendnu, kjer je pisatelj živel do konca življenja. **Muzej spodbuja ljubezen do branja**, pisanja in ustvarjalnosti. Tam so tri galerije, v katerih se da početi in videti mnogo zanimivega – tudi kočo, v kateri je pisal Roald Dahl.

Zlobni in neumni odrasli

Roald Dahl je do odraslih, ki otrok ne spoštujejo, zelo neusmiljen – vsi so za svojo zlobo hudo kaznovani. Teti Cvek in Cmok, ki Jakca zanemarjata in zaničujeta, potepta breskev velikan-ka. Jurij skuša za svojo babico izumiti zdravilo, ki bi jo ozdravilo zlobe, pa so zvarki, ki jih pripravlja, zelo neprijetni. Gravž in Gravževka, ki sovražita vse otroke, sta kazni drug drugemu že zaradi svoje neumnosti. Tudi Matilda zna poskrbeti za strašno Volovškarco, ki muči učence na svoji šoli. **Pisatelj je vedno na strani otrok** – v njegovih knjigah nastopajo tudi odrasli, ki so čuteči in dobri, ampak bralcem ne olepšuje resničnosti: prikaže tudi take, ki so neumni, grdi in nevredni spoštovanja. Otroke v svojih delih obravnava enakovredno odraslim, **daje jim moč, da se postavijo zase**, in prav zato ga imajo bralci po vsem svetu tako radi.

Fanfarastično in hopsasajsko

Dobro : slabo

Junake v romanih Roalda Dahla nemudoma vzljubimo ali pa zaso-vražimo. In vedno, prav vedno je pisatelj na strani dobrih – **dobro je poplačano z dobrim, slabo s slabim**. Ta kratko pa potegnejo tudi otroci, ki so požrešni, nečimrni, samopašni, pohlepni ... No, včasih pa

nam vendarle da misliti, ali ni morda preveč na strani lumpov. Na primer takrat, ko si glavni junaki brez slabe vesti prisvojijo tujo lastnino – tako kot gospod Lisjak in njegovi tovariši v knjigi *Čudoviti lisjak* in Danny in njegov oče v knjigi *Danny, prvak sveta*. Kaj si o tem misliš ti?

Ofrroci zaudarrjajo po pasjem govnu!

Pisatelj otrok ne zavija v vato glede najbolj nizkotnih človeških občutij in namer, ne prizanaša jim niti z najbolj strašljivimi in gnusnimi podrobnostmi, ki jih še poudarja. Čarovnice hočejo tako iztrebiti otroke v Angliji, dečka spremenijo v miš, Volovškarca učence zapira v omaro Dušilko, velikani jedo otroke,

Rdeča kapica si iz volkove kože naredi plašč, krokodili hrustajo otroke ... Ob branju se nam naježi koža, a si zelo želimo vedeti, kaj vse se bo še zgodilo. Dahl si je izmislil cel kup besed, ki označujejo nekaj neokusnega: bruhogabno, prignusno, gnusovito, nadgravžno ...

vazred
7-9

Rolad Dahl v resničnost svojih zgodb umešča nenavadne, popačene like. Njegove knjige so polne komičnih in ironičnih situacij, ki so včasih popolnoma nesmiselne. Dahl na grozljivo-smešen način prikazuje življenje. Vse to so lastnosti pripovedne proze, ki ji v literarni vedi pravimo **groteska**. V delih Roalda Dahla živali govorijo in imajo človeške lastnosti. Temu načinu pripovedovanja pravimo **personifikacija**.

Ne vuhmepiši z besedami!

Pisatelj je pri svojem delu velikokrat uporabljal slovar. A s še večjo slastjo si je **izmišljeval nove besede** in jih potem uporabil v svojih delih. Še posebej sočne in domiselne so v romanu VDV. Imenitne so tudi rimane predelave klasičnih pravljic, zbrane v knjigi *Odvratne rime* in pesniški zbirki *Zverine grdine*. Kako so vam všeč človeški, mljaskovec, vuhmepišiti? Pa priimki Volovškarca, Majavšek, Lepogled, Grdin, Zliman, Režonja?

Ilustraciji iz knjige *Odvratne rime*

Mala Zofka in Veliki dobrodušni velikan

Roald Dahl v svojem znamenitem naslonjaču

vazred
7-9

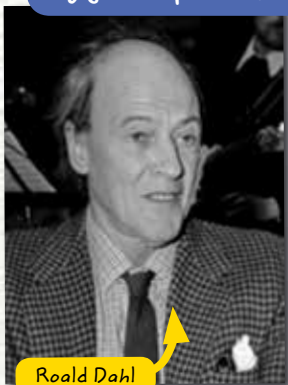
Roald Dahl je bil mojster pisateljskega poklica, v svojih zgodbah je ustvaril poseben ritem in vzdušje. Iz njih veje užitek ob igri z besedami, rimami, zvočnimi učinki besed in slast ob ustvarjanju novih. Oboževal

je **prisposodob**e, se pravi, da je nekaj primerjal z nečim drugim (obraz, rožnat kot šunka, ovratnik kot gumijast obroč, moder kot borovnica). Zelo rad je uporabljal **aliteracijo**, to je ujemanje glasov na začetku besed

(zdrozgaj zbrogaj, smrrkav sramot). V njegovih delih so zelo pogoste besede ali besedne zveze, ki posnemajo zvočni pojav (bum, bum, šklip in šklap, šavs in hrst) – takim besedam rečemo, da so **onomatopetične**.

Šaljivo in duhovito, pobarvano in pofilmano

Knjige za otroke morajo biti zabavne!

Roald Dahl

Večina pisateljevih knjig je navdih črpala iz otroštva. V njih je Roald Dahl obdelal tudi svoje otroške strahove. Menil je, da morajo biti knjige zabavne, vznemirljive in čudovite. Take bodo otroci radi brali in to bo podlaga za željo po raziskovanju, ki je temelj

učenja. Pisatelj je bil prepričan, da imajo otroci, ki berejo, večje možnosti za uspešno in zadovoljno življenje. Opozarjal je na pomen pismenosti, ki še danes ni čisto samoumevna – še vedno je na svetu kar nekaj držav, kjer večina ljudi ne zna brati in pisati.

Roald Dahl – navdih

Knjige Roalda Dahla so zaslovene tudi zaradi filmov, posnetih po njih (*Matilda*, *Čarovnice*, *Čarli in tovarna čokolade*, *Čudoviti lisjak*, *Danny, prvak sveta*, *VDV*), njegova dela so zaživela v gledaliških povsod po svetu – tudi pri nas. Navdihnili so številne pisatelje, denimo Davida Walliamsa (avtorja knjig *Babica barabica*, *Zlobna zobarka*, *Mihec milijarder*) in Andyja Stanton (avtorja knjig o gospodu Gnillcu). No, zagotovo pa bi bil Roald navdušen nad Kapitonom Gatnikom Dava Pilkeyja.

Prizor iz filma VDV

Tudi mi jih imamo!

Tudi slovenski avtorji znajo otroke očarati s smešno-gnusnimi besedili, med katerimi po mojstrstvu in priljubljenosti najbolj izstopajo dela Andreja

Rozmana - Roze. Zelo neizprosna do krivičnosti, požrečnosti in zlobe pa je v svojih pravljicah in pesmih pesnica in pisateljica Svetlana Makarovič.

Brez Quentina Blaka ...

... si knjig Roalda Dahla ne moremo predstavljati. Vse junake je z ilustracijami oživil ta priljubljeni britanski ilustrator.

S pisateljem sta bila pravi ustvarjalni par, zelo dobro sta se razumela. Quentinova najljubša Dahlova knjiga je *VDV*.

Še več zanimivosti o Roaldu Dahlu in njegovih knjigah najdeš na www.roalddahl.si.

Quentin Blake

Ali veš?

- ... V družini Roalda Dahla so se vedno veliko šalili, njihov humor je bil včasih prav pošteno robot! Mama je rada pripovedovala zgodbe iz norveškega izročila, pa tudi zgodbe, ki so jih pisali norveški pisatelji – Roald je oboževal srhljive pripovedi o strašnih troljih in čarobnih bitjih. Take zgodbe pripoveduje tudi babica iz knjige *Čarovnice*. Lik babice naj bi bil poklon Roaldovi mami.
- ... V Dahlovih knjigah je veliko junakov nastalo po resničnih osebah, denimo Volovškarca iz *Matilde*. Nadel jim je izmišljena imena, a v knjigi *VDV* nastopa celo resnična kraljica Anglije, Elizabeta!
- ... Nekomu, ki ima knjige tako rad kot Matilda, rečemo **bibliofil**.

Matilda bibliofil

Paket za prevzet

V starem veku so imeli vladarji glasnike, ki so prenašali pomembne novice tudi na velike razdalje. V srednjem veku so bile med mesti v Evropi uvedene poštne zveze – z jezdec in nato s kočijami so poštni sli od postaje do postaje sporočila prevažali kot štafeto. Plačilo je bilo sprva v gotovini, pozneje je

bila za poštnino uvedena poštna znamka. Eden njenih prvih predlagateljev je bil slovenski poštni uradnik Lovrenc Košir. Sodobna poštna služba postavnih jezdecov in kočijazev sicer ne zaposluje več, za prevzem in oddajo pošiljk, med drugim, uporablja paketomate.

Kaj je paketomat?

- a. naprava za izdelovanje paketov
- b. priložnostna poštna znamka
- c. samopostrežni poštni avtomat

Odgovor pošlji do **7. novembra 2016** na **vesela.sola@mkz.si** ali na naslov: Vesela šola, Mladinska knjiga Založba, Slovenska 29, 1000 Ljubljana, s pripisom **Paket za prevzet**. Med prispelimi pravilnimi

odgovori bomo izžrebali nekaj srečnejev in jih nagradili s privlačnimi nagradami, ki jih podarja **Pošta Slovenije**. Več o pravilih sodelovanja na www.veselasola.net pod zavihkom Za mulce.

Odslej lahko
prevzamem paket
kadar koli, 24/7!

www.posta.si

PS Paketomat – diskretno, hitro & priročno!

Vzpostavili smo mrežo samopostrežnih poštnih avtomatov, kjer boste lahko brez vrst in gneče preprosto prevzemali in oddajali svoje pakete. Diskretno, hitro in priročno!

Za več informacij poskenirajte QR kodo ali obiščite www.pspaketomat.si

PS Paketomat

FANTASTIC MR. DAHL

yazred
4-6

Children of all ages have read and enjoyed books by Roald Dahl. He wrote the kids' classics *Charlie and the Chocolate Factory*, *Matilda*, and *James and the Giant Peach* among other famous works. He lived a long and fulfilling life and was once a fighter pilot in World War 2. He has been referred to as one of the greatest storytellers for children of the 20th century.

SOLUtion:
CHOCOLATE

Which of the following was Dahl's favourite sweet?

Vocabulary

of all ages – vseh starosti
kids' classics – klasična otroška literarna dela
fulfilling life – polno življenje
fighter pilot – pilot lovec

to be referred to – opisovati, označevati kot
storyteller – pripovedovalec zgodb
Arctic circle – severni tečajnik
U-shaped – v obliki črke U

neighbouring countries – sosednje države
to reach far inland – segati daleč v notranjost kopnega
steep – strm

yazred
7-9

Dahl's parents came from Norway. Norway lies in northern Europe, above the Arctic circle. It is a part of Scandinavia with its neighbouring countries Sweden, Finland and Denmark. Over five million people live in Norway. Its capital is Oslo. Norway is a fjord country. A fjord is a long, deep, narrow body of water that reaches far inland. Fjords are often set in a U-shaped valley with steep walls of rock on either side.

What is the name of the largest fjord in Norway?

SOLUtion:
SOGNEFJORD

BOHINJFJORD

SOGNEFJORD

TROLLEFJORD

PIONIRSKI DOM

Jaz sem že vpisana.
Kaj pa ti?

GROßARTIGER HERR DAHL

razred
4-6

Kinder aller Altersgruppen lesen und genießen Roald Dahls Bücher. Unter berühmten Werken, die er geschrieben hat, sind auch Kinderklassiker *Charlie and the Chocolate Factory*, *Matilda* und *James and the Giant Peach*. Er führte ein langes und erfüllendes Leben, im zweiten Weltkrieg war er einmal sogar Jagdflieger. Er wird als einer der größten Kinderschriftsteller des 20. Jahrhunderts bezeichnet.

Welche der folgenden war Dahls Lieblingssüßigkeit?

Lösung:
SCHOKOLADE

Wortschatz

alle Altersgruppen – vse starosti
die Kinderklassiker – klasična otroška literarna dela
erfüllendes Leben – izpolnjeno življenje

der Jagdflieger – pilot lovec
bezeichnen als – opisovati, označevati kot
der Schriftsteller – pisatelj
Nördlicher Polarkreis – severni tečajnik

Nachbarländer – sosednje dežele
hineinreichen – segati v notranjost
das Festland – kopno
U-förmig – v obliki črke U
steil – strm

razred
7-9

Dahls Eltern stammen aus Norwegen. Norwegen liegt in Nordeuropa oberhalb des Nördlichen Polarkreises. Es ist ein Teil Skandinaviens, umgeben von Nachbarländern Schweden, Finnland und Dänemark. Über 5 Millionen Menschen leben in Norwegen. Seine Hauptstadt ist Oslo. Norwegen ist ein Fjordland. Ein Fjord ist eine lange, tiefe, weit ins Festland hineinreichende Meereszunge. Fjorde liegen oft in U-förmigen Tälern, die von beiden Seiten mit steilen Felsen umgeben sind.

Lösung:
SOGNEFJORD

Wie heißt der größte Fjord Norwegens?

BOHINJFJORD

SOGNEFJORD

TROLLEFJORD

KULTURNO – UMETNIŠKI PROGRAMI

TUJI JEZIKI IN KULTURE

WWW.PIONIRSKI-DOM.SI

PIONIRSKI DOM

1. Drži ali ne drži?

Roald Dahl se je rodil na Norveškem.

DRŽI

NE DRŽI

Cardiff je glavno mesto Walesa.

DRŽI

NE DRŽI

2. Prečrtaј vsiljivca!

Čarli in tovarna čokolade

Matilda

Hobit

Čudoviti lisjak

DRŽI

NE DRŽI

V Veliki Britaniji so zasebne šole brezplačne.

DRŽI

NE DRŽI

3. Kje je živel Roald Dahl med šolanjem?

- a. na seniku
- b. v internatu
- c. v hotelu

2. Kaj je fjord?

- a. vrsta pristanišča
- b. visokogorsko jezero
- c. dolg in ozek morski zaliv

3. Pravilno poveži!

moder kot borovnica

zdrozgaj zbrozgaj

aliteracija

prisposoda

- a. kdor ima rad čokolado.
- b. kdor rad bere.
- c. kdor zna pisati rime.

4. Prečrtaј vsiljivca!

Babica barabica

Odvratne rime

Danny, prvak sveta

VDV

5. Volovškarca je ...

- a. oseba iz knjige Matilda.
- b. ime Dahlove mačke.
- c. oseba iz knjige Čarovnice.

Vprašanja na veselošolskem tekmovanju 2016/2017 bodo tudi iz člankov v Pilu. Da boš članek lažje našel, je označen z logotipom Vesele šole.

6. Katere veda pomaga zgodovinarju pri določanju datumov iz preteklosti?

- a. znanstveni horoskop
- b. zgodovinska astronomija
- c. sodobna astronomija

Pomembni datumi:
Šolsko tekmovanje: 8. marec 2017
Državno tekmovanje: 12. april 2017

Rok za prijavo mentorstva:
2. november 2016
Rok za prijavo tekmovalcev:
30. december 2016

Več informacij na www.veselasola.net!

Izpolni preizkus in ga pošlji na naslov: Vesela šola, Mladinska knjiga Založba, Slovenska 29, 1000 Ljubljana, s pripisom Oktobrska VŠ.

Ne pozabi pripisati svojih podatkov (ime in priimek, naslov). Podatke naj podpiše eden od staršev oziroma skrbnikov, ki s podpisom dovoljuje, da jih posreduješ in sodeluješ v nagradni igri. Med prispelimi pravilnimi odgovori bomo **7. novembra 2016** izžrebali nekaj srečnežev, ki jih čakajo nagrade. Imena nagrajencev bodo v tednu dni po žrebanju objavljena na www.veselasola.net, kjer so objavljena tudi pravila nagradnih iger.

Oktobrsko femo o Roaldu Dahlu smo pripravili:

Alenka Veler; Pionirski dom (angleški in nemški del); Miha Ha (ilustracija); Manca Švara (oblikovanje); Vera Jakopič (lektoriranje); Maja Ogrizek (urednica). Slikovno gradivo, kjer ni posebej navedeno: Shutterstock, arhiv MKZ, Wikipedija.

Pri izpeljavi celotne zasnove letošnje Vesele šole nam pomagajo Abanka, Pošta Slovenije in Telekom Slovenije.

Vesela šola je priloga mesečne revije Pil; letnik 47, št. 2 (oktober 2016).